

Az ismeretlen város

Irja Kristófi Károly

Két trónörökös a Magyar-utcában

Műve, Post csak Post teadhatatlanul s én Pestnek mindig jóbarátja voltam. És ahol csak kell, hát partját fogom. Volt itt nekem sok kellemes napom.

Pelófi

Lapozta után, valamelyik napon *Szarka Géza* régi történelmi mesélgetett. *Krúdy Gyuláról* volt szó s elmondta, hogy az író — halála előtt néhány hónappal — elárulta neki: *regényt akar írni a Magyar utcáról*. Még azt is elmondta, ki lesz a regény hősnője. *Krúdy meghalt, nem tudta megalkotni művét...*

Mit akart írni *Krúdy a Magyar-utcaról*, amelynek páros oldala valamikor városfal volt?

Pilisny Rózáról írt volna, a múlt századvég érdekes asszonyáról, aki fiatal korában bizony nem élt valami erkölcsös életet. Magyarutcai lakásában számos ismert akkori politikus fordult meg. *Krúdy Gyula albérlő volt nála*. Nagytakarításkor nagy kosár régi levelet találtak. Ezeket a leveleket az író elolvasta. Volt benne anyag elég!

A kulcsárnő

Ki merte volna megírni a monarchia idején *Ferenc Ferdinánd és a Magyar-utca*? A trónörökös noha már megkötöttemorganatikus házasságát *Chotek Zsófia* grófnővel, pesti tartózkodása idején gyakran megfordult a Magyar-utca zártkörű szórakozóhelyein. Itt ismerkedett meg egy nagyon szép lánnyal, akit ki akart emelni a környezetből. Persze ez akkoriban igen körülményes volt és az udvar miatt nem tehetett semmit.

Ferenc Ferdinánd nők tekintetében igen ragaszkodó természetű volt. Szerette a magyarutcai lányt s kifundálta, hogy a *kabinairoda útján* szerződteti, alkalmazza és utaztatja birtokára kulcsárnőnek. A lány *konopis ba került, a trónörökös uradalmába, ott Ferenc Ferdinánd feltűnés nélkül találkozhatott vele.*

Ilyen híres utca volt akkoriban a Magyar-utca, amelynek járdáját taposta még *VII. Eduard is*, persze walesi herceg korában, amikor Magyarországon járt.

nyokat. Nagyon égett annak a szájára, aki *Tandó* no kévencet mondott *Tanár úr kérem* helyett. Az ostrom alatt halt meg feleségével együtt.

Nem lenne teljes a híres helyiségek felsorolása, ha megfelelőnek az egykori *Gohl-kávéház*ról. Ide járt a régi Nemzeti Színház gárdájának számos tagja, *Ujházy Edével* az élen s itt írta első meséit *Pósa Lajos...*

Szomorú kapu

Sárgászörke tónusú utca. Elég barátságatlan. A vége felé meg is görbül. Ha az ember befordul a *Kossuth Lajos-utca* felől, ott látja az *Astoria* személyzeti kapuját; ezen a 4. számú kapun szöktették ki az 1918-as forradalom idején *Lukasich-ot*. 1944-ben a *Gestapo* szállása volt a szálloda. Ezen a kapun szállították ki a meggyilkolt pesti polgárok földi maradványait. A megkin-

zott, halála győzött embereket telemet...

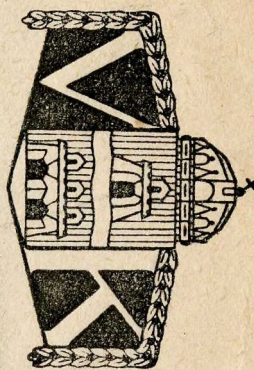
A másik oldalon, a mai mulató helyén volt az *Admiral-bár*. Az arisztokraták, aranyifjak, síberek és gentryk kedvence *Admiralja*, féktelen tivornyaák színhelye.

A *Károlyi-kert* után, a 34. számú házban most új intézmény létesült. Szerény táblája komoly házat jelez: *József Attila kollégium*. Egy-két régiségbolt után dió-üzlet, Nyitott ktraktában kézzel törlik a diót s gondosan kiválogatják a csúnya gerezdeket.

Szellem és test

Valamikor rossz hírű ház volt: ma a magyar könyvkiadók otthona. Mulatozás helyett szellemi munka. *Keéri-Szántó* elnök elméséli nekem, hogy a könyvkiadás elérte a békebeli számot. A könyveken sok a teher, nagy az adó s a közönség alig vásárol. Most azon dolgoznak, hogy a forgalmi adót elengedtesék. Nem arról a 3 százalékról van szó, amit a könyvesboltban fizet meg a vevő. Ez a 3 százalék már a papírgyárban kezdődik. Hozzácsapják a nyomdában, a könyvkötőnél s mire a kötet az olvasóhoz kerül, többször megdrágítja az előállítás.

Mialatt beszél, kinézek az ablakon. A szemben levő ház valamennyi ablakán homályos üveg van...

Budapestre vonatkozó újságcikkek

Forrás:

Szerző:

Cím:

Világ

Magyar utcában

(Köt. v. füz.)

(Oldal)

Székesfehérvári házirovamda 1926 — 8891

1947. július 29. napján

Osztályozás

308

Tárgy

Hely

Idő

Személy

Helyszám

Költő és csodadoktor

Nem szabad ezt az utcát a mulatóhelyekről megítélni. Itt lakott az első magyar mecénások egyike, az a suszter, aki *Kisfaludy* Károlynak adott hajlékot — ingyen. Tisztelte a poétákat és színpadi írókat. A régi Magyar-utcában élt *Pécely József* doktor, az első magyar homeopatha. Köröm- és szemdiagnózisáról volt nevezetes. Milyen feltűnést keltett, amikor tudományával beengedték az egyetemre.

Az utca elején, a 3. számú ház homlokzatán (nemrégiben szerepelt ez a bérház a rendőri krónikában, itt lakott *Jékely* miniszter) még ma is tábla jelzi: *»Az első pesti beszédhibás tanfolyam.«* *Simonyi Béla* gimnáziumi tanár (roppant szigorú, nádpálcás, hajhúzó professzor) tanította itt a nebulókat, a racesoló, pösze és dadogó kislányokat és lá-

